

## ЦИКЛ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ ОЧИМА ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА

**Маркевич В.Е., Загородній М.П.,  
Маркевич В.В.  
Медичний інститут СумДУ**

Медична генетика на думку більшості медичного загалу є фундаментом медицини. Вона рухається вперед зі швидкістю, яка часто лякає науковий світ (Е.Уиоллет, 2008). Кількість спадкових та вроджених синдромів у дітей сягає більше 5 тисяч (Mc-Kusick, 1993). Причому практичному лікарю часто вкрай важко зорієнтуватися в цьому розмаїтті патології. Знання лікарів з клінічної генетики, на думку директора інституту медичної генетики Гречаніної О.Я. (2007), ще залишаються мінімальними та не дозволяють відносити спадкові захворювання до диференційно-діагностичних критеріїв при уточненні складного діагнозу.

В програму щорічних обласних науково-практичних конференцій з актуальних питань педіатрії обов'язково включаються проблеми діагностики та лікування спадкової патології. Учбовою програмою підготовки в інтернатурі передбачені 21 та 14 годинні цикли з медичної генетики передбачено поглиблення знань лікарів як із загальних питань діагностики, профілактики спадкових захворювань, так і діагностика спадкових хвороб, які найбільш часто зустрічаються в практиці лікаря. Заняття проводяться на базі кафедри педіатрії з курсом медичної генетики у вигляді лекцій, семінарів та практичних занять.

При вивченні курсу медичної генетики використовуються спеціально розроблені лекції з демонстрацією хворих, учбові фільми, зібрані кафедрою, фотографії хворих, медичні карти стаціонарних хворих, які лікувалися у відділеннях клініки. Використовується демонстрація та курація хворих із спадковою патологією, аналізуються методи лабораторної та інструментальної діагностики, що використовувалися конкретним хворим. При цьому звертається увага на можливості пренатальної діагностики в області, розглядаються прямі показання для направлення на консультацію до спеціаліста-генетика як обласного центру, так і в інститут медичної генетики.

При розгляді конкретних захворювань використовуються ситуаційні задачі, які передбачають елементи ділової гри.

Звичайно, демонстрація дітей із спадковою патологією поводить тільки з дозволу батьків (чи опікунів). Під час проходження циклу лікарі-інтерни (сімейні лікарі, педіатри, неонатологи, акушери-гінекологи та ін.) мають змогу одержати нові підручники та монографії з медичної генетики та педіатрії в електронному вигляді, пройти контрольне тестування з питань медичної генетики, які включені в Крок-3, ознайомитися з роботою лабораторії полімеразної ланцюгової реакції.

Метою нашого дослідження було вивчення відношення лікарів-інтернів до занять з медичної генетики та наявні можливості для поглиблення знань. Для цього нами проведено анонімне анкетування всіх лікарів-інтернів, які були на циклі в 2011 році (відповіли на питання 36 осіб).

При цьому було встановлено, що 91,7% респондентів задоволені циклом, і всі 100% вважали, що він для них є дуже корисним. Програмою циклу задоволені 83,3%, проте за зміни в погромі проголосували лише 11,1% опитаних (незадоволення – тривалістю циклом).

Всі студенти мають підручники з медичної генетики більшості авторів, хоча перевагу в підготовці надають посібнику Маркевича В.Е. та співавторів. Більшість підручників з медичної генетики та дитячих хвороб лікарі мають в електронному вигляді. Майже в усіх лікарів є персональні комп'ютери (в 35 із 36), причому в більшості випадків підключених до Інтернету (94,4%). Респонденти відзначають доброзичливе ставлення медперсоналу клініки до лікарів-інтернів (в 94%).

Близько 30% лікарів-інтернів виписує періодичні медичні видання, що значно вище, ніж у лікарів, які працюють. Відзначено, що 88,9% респондентів записані та відвідують не рідше 1 разу в квартал обласну наукову медичну бібліотеку. У 83,3 лікарів-інтернів є довідкова література з дитячих хвороб та медичної генетики в електронному вигляді. При

бажанні лікарі мають змогу ознайомитися і з літературою іноземних авторів, яка наявна на кафедрі (в 77,8%).

Разом з тим, за наявності розмаїття електронних перекладачів, в 77,8% лікарі відчують потребу у вивченні іноземних мов і  $\frac{3}{4}$  із них хотіли б під час проходження інтернатури на платній основі вивчати іноземні мови.

Під час навчання в медичному інституті велика увага приділялася залученню студентів до наукової роботи. Серед опитаних 55,6% зазначили, що вони приймали участь в обласних на Всеукраїнських науково-практичних конференціях, конгресах та з'їздах.

На питання, чи задоволені вибором професії, позитивно відповіли 83,3%, проте, на запитання чи поступали Ви в медичний інститут, якби була можливість повернутися на 6 років назад, 38,9% відповіли, що ні, а серед педіатрів цей показник сягнув 81,3%. І основною причиною цього є повне розчарування в матеріальній винагороді за роботу при високому рівні відповідальності та вимогах пацієнтів до лікаря. Більшість лікарів-інтернів вважає, що за наявного рівня зарплати, відсутності житла лікар не має можливості фізично вижити (у разі відсутності допомоги батьків).

Серед усіх лікарів-інтернів відвідали своє майбутнє місце роботи 77,8% але лишилися ним задоволені лише 44,4%, а серед педіатрів лише 25,0%. Це дає можливість передбачити, чи налаштовані випускники лишатися працювати тривалий час за місцем свого направлення на роботу. Слід зазначити, що в більшості випадків житло випускникам обіцяють або кімнату або місце в гуртожитку, що також є дуже важливим фактором, що може сприяти довготерміновому працевлаштуванню.

Разом з тим, відчують гордість за свою професію майже 70% респондентів.

Одним із питань анкетування було відношення випускників до Болонської системи. Лише 27,8% респондентів відповіли, що вважають, що ця система впроваджена в медичному інституті. Лікарі-інтерни (педіатри) у відповідях дописали пропозицію збільшити цикл медичної генетики до 4-5 днів.

Таким чином, слід дійти висновку, що наявна програма підготовки лікарів-інтернів відповідає їх очікуванню. Враховуючи особливості предмету потрібно розширювати базу демонстративного матеріалу з хвороб, які рідко зустрічаються. Доцільно розглянути можливість збільшення тривалості циклу медичної генетики для лікарів-інтернів.